

Större SD-stöd har samband med ökad flyktinginvandring

Dagens Industri den 27 maj 2015

Sverigedemokraterna, som fick knappt 6 procent i valet 2010, fortsätter att växa kraftigt. För att lägga sten på börda för de övriga partierna, som alla tappade väljare till SD i höstens val när partiet blev tredje störst, uppskattar flera nya mätningar väljarstödet för SD till mellan 14 och 19 procent.

Vad de övriga än gör, fortsätter SD till synes att växa. Men huruvida ett ökat väljarstöd för det enda invandringskritiska partiet i riksdagen kan hänföras till ett tilltagande missnöje i befolkningen med den förda migrationspolitiken anses fortfarande vara en öppen fråga.

Många andra förklaringar till SD:s framgångar torgförs av de övriga partierna. Fredrik Reinfeldt brukade till exempel säga att SD:s väljare är personer som inte läser tidningar. Vänstern hänvisar till de känslor av utanförskap och otrygghet som SD:s väljare förutsätts ha.

Trots att SD i valet 2014 gick fram i samtliga Sveriges kommuner, även i Stockholms stad, påstås partiets väljare också frukta modernitet och utveckling.

I en ny undersökning som i dag publiceras i Ekonomisk Debatt har vi undersökt om det i en kommun finns någon relation mellan en hög koncentration av nyanlända flyktingar (räknat per invånare), året före riksdagsvalet, och ett ökat väljarstöd för SD i samma kommun 2014.

Det framstår intuitivt som en mer rimlig hypotes. Och utan att göra anspråk på ett orsakssamband, kan vi konstatera att de två faktorerna går hand i hand.

Vår undersökning bygger vidare på den analys som vi presenterade på Di Debatt den 31 januari, då vi kunde visa att flyktingar i Sverige tenderar att placeras i mindre avfolkningsorter där det är ont om jobb och förutsättningarna för att jobb ska växa fram är svaga. Vi har nu fördjupat analysen och uppdagat att mönstret är ihållande från åtminstone 1996 och framåt.

Våra data gäller de nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd i Sverige och ska ut på arbetsmarknaden för att hitta försörjning. Etableringsreformen som alliansregeringen lanserade 2010, enligt dåvarande integrationsminister Erik Ullenhag (FP) den största förändringen av svensk integrationspolitik på decennier, skulle hjälpa just denna grupp. Men reformen har inte förbättrat någonting.

Snarare har problemet blivit mer iögonfallande eftersom etableringsreformen innebar att Arbetsförmedlingen fick ansvaret för att placera flyktingar i kommuner utifrån förutsättningar för förvärvsarbete. Det förefaller vara något annat än arbetsmarknadsutsikter som i praktiken är styrande för var flyktingar kommunplaceras. Sannolikt är detta tillgången på boenden i glesbygd, hur absurd det än är att Arbetsförmedlingen förmedlar boenden.

Denna princip för att kommunplacera nyanlända ger knappast fler arbetstillfällen. Små orter med en krympande inhemsk befolkning kan av olika skäl inte alstra den mängd jobb som behövs. Risken är dessutom stor att det skapar problematiska sociala effekter i mindre orter och politisk polarisering i migrationsfrågorna.

Det blottlagda sambandet mellan ett högt flyktingmottagande per invånare och ökningen i väljarstödet för SD mellan valen 2010 och 2014 är en indikation på detta som bör tas på allvar.

Vi har också gjort en regressionsanalys av förändringen av väljarstödet för SD mellan de två senaste valen och andelen nyanlända 2013, där vi har kontrollerat för befolkningsstorlek. Utan att göra anspråk på kausalitet, finner vi där att 1 procentenhets högre koncentration av nyanlända 2013 är förknippad med 1,5 procentenheter högre stöd för SD i valet året efter. Detta är en mycket stark statistisk korrelation.

Förvisso finns fler än ett skäl till att den grupp som stöder SD växer. Men vår empiri tyder på att det faktiskt är SD:s huvudfråga, kritiken mot migrationspolitiken, som i första hand lockar väljare att stöda dem. Det borde stämma till eftertanke för de övriga partierna när de funderar över hur SD:s väljare kan lockas tillbaka.

Johan Wennström

doktorand i statsvetenskap, Institutet för Näringslivsforskning, IFN, och Linköpings universitet

Özge Öner

ekon dr, IFN och Internationella Handelshögskolan i Jönköping